

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Warszawa, 15 grudnia 2015 r.

IV
Podsekretarz Stanu

DL - IV - 470 - 11/15/5

RPW/80681/2015 P
Data: 2015-12-16

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2015 -12- 16
ZAL.	NR

Pan

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

W odpowiedzi na pismo z dnia 27 października 2015 r. w sprawie kwestii penalizacji w prawie polskim stosowania tortur (sygn. II.071.4.2015.ED) uprzejmie informuję, iż w ocenie Ministra Sprawiedliwości aktualne uregulowania prawnokarne w tym zakresie są wystarczające dla realizacji zobowiązań międzynarodowych RP.

W prawie polskim przestępstwem są: naruszenie nietykalności cielesnej (art. 217 §1 k.k.) groźby karalne (art. 190 §1 k.k.), zmuszanie innej osoby przemocą lub groźbą bezprawną do określonego zachowania (art. 191 §1 k.k.), przekroczenie uprawnień przez funkcjonariusza publicznego (art. 231 §1 k.k.), spowodowanie uszczerbku na zdrowiu (art. 156 i 157 k.k.), znęcanie się nad osobą zależną (art. 207 §1 k.k.).

Stany faktyczne mieszczące się w konwencyjnej definicji tortur mogą też być kwalifikowane z art. 245-247 k.k., tj. jako wywarcie przemocą lub groźbą wpływu na świadka, biegłego lub oskarżonego (art. 245), stosowanie przemocy lub groźby w celu uzyskania zeznań, wyjaśnień, oświadczeń lub informacji (art. 246) lub znęcanie się nad osobą pozbawioną wolności (art. 247).

Przekroczeniem uprawnień przez funkcjonariusza, ewentualnie także naruszeniem nietykalności cielesnej, będą tortury polegające na:

- 1) bezskutkowym oddziaływaniu fizycznym (np. waterboarding),
- 2) niebędącym groźbami bezprawnymi oddziaływaniu psychicznym (np. fałszywa informacja o śmierci osoby najbliższej), jeśli nie dotyczą osoby pozbawionej wolności (art.

247 k.k.) lub nie są stosowane w celu uzyskania określonych zeznań, wyjaśnień, informacji lub oświadczeń (art. 246 k.k.), względnie wpływania na osobowe źródła dowodowe (art. 245 k.k.), a więc gdy są popełnione np. w celu ukarania osoby pozostającej na wolności lub zastraszenia, wywarcia nacisku lub w innym celu wynikającym z dyskryminacji (tortury popełnione być mogą w warunkach art. 57a k.k.).

Definicja tortur z art. 1 Konwencji jest zatem w pełni odzwierciedlona w prawie polskim, acz, z uwagi na jej obszerność i zawiły charakter, odpowiednie przepisy usytuowane są w różnych częściach kodeksu karnego, w zależności od rodzaju naruszanych dóbr. W związku z powyższym, ewentualne wprowadzenie do Kodeksu karnego definicji tortur zawartej w Konwencji nie miałyby znaczenia z punktu widzenia ochrony praw człowieka w Polsce – stanowiłyby jedynie powtórzenie obowiązujących już, jak wskazano, w polskim prawie przepisów. Ponadto przyjęcie w pełnym brzmieniu definicji tortur jako znamion tylko jednego przestępstwa naruszałoby przyjęte zasady systematyki polskiego prawa karnego, zgodnie z którymi działania przestępcze są typizowane według rodzajów naruszeń prawem chronionych dóbr jednostki.

Z powierzeniem

PODSEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Lukasz Piebryk

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
DEPARTAMENT LEGISLACYJNY

DL – IV – 470 – 11 / 15 / 5

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2015 -12- 16
ZAL.	NR

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa